

บทที่ 3

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์ เพื่อวิเคราะห์เนื้อหาเกี่ยวกับการกีฬาในหนังสือพิมพ์รายวัน ที่สอดคล้องกับแผนพัฒนาการกีฬาแห่งชาติ ฉบับที่ 2 (พ.ศ.2540-2544) ตั้งแต่ฉบับวันที่ 1 มกราคม พ.ศ.2541 ถึงฉบับวันที่ 31 ธันวาคม พ.ศ.2541 ซึ่งผู้วิจัยได้ดำเนินการวิจัยดังนี้

ประชากร

ประชากรคือหนังสือพิมพ์รายวันซึ่งพิจารณาจากประพจน์ ณ บางช้าง (2539) ได้แบ่งประเภทหนังสือพิมพ์ตามลักษณะเนื้อหาออกเป็น 2 ประเภท คือ

1. หนังสือพิมพ์ทั่วไป (General Newspapers) หนังสือพิมพ์ประเภทนี้มีอยู่ทั่วไป มีความหลากหลายในการเสนอเนื้อหา มีข่าวทุกประเภททั้งทางด้านการเมือง ด้านเศรษฐกิจ การศึกษา สังคม สตรี กีฬา ศิลปวัฒนธรรม บันเทิงทั้งภายในประเทศและต่างประเทศ ตลอดจนการนำเสนอบทความ บทวิจารณ์ คอลัมน์ต่างๆ เนื้อหาที่นำเสนอครอบคลุมตั้งแต่ในราชสำนัก จนถึงคนเดินดินทั่วไป ได้แก่ ไทยรัฐ เดลินิวส์ มติชน ข่าวสด สยามรัฐ เป็นต้น

2. หนังสือพิมพ์เฉพาะเรื่องหรือเฉพาะกลุ่ม (Specialized Newspapers) คือ หนังสือพิมพ์ที่ดำเนินกิจการเฉพาะกลุ่มเป้าหมายบางกลุ่มหรือเฉพาะกลุ่ม (Segmentations) ทำให้การเสนอสารสนเทศมีลักษณะเฉพาะไปด้วย จึงเป็นเสมือนหนังสือพิมพ์สำรอง เหมาะกับความสนใจเป็นพิเศษที่เพิ่มเติมจากหนังสือพิมพ์ทั่วไป อาทิเช่น หนังสือพิมพ์ธุรกิจ ได้แก่ ฐานเศรษฐกิจ ผู้จัดการ หนังสือพิมพ์ผู้หญิง ได้แก่ หญิงยุคใหม่ หนังสือพิมพ์สำหรับเด็ก ได้แก่ หนังสือพิมพ์เสียงเด็ก หนังสือพิมพ์ด้านกีฬา ได้แก่ สยามกีฬา โลกกีฬา เป็นต้น

กลุ่มตัวอย่าง

ในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้สุ่มตัวอย่างแบบเจาะจง (Purposetive Sampling) โดยสุกจากสถิติหนังสือพิมพ์ที่มียอดจำหน่ายสูงสุด และมีจำนวนความนิยมของผู้อ่านทั่วประเทศมากที่สุด 3 อันดับแรกของหนังสือพิมพ์รายวันประเภทหนังสือพิมพ์ทั่วไป คือ หนังสือพิมพ์ไทยรัฐ

เดลินิวส์ และมติชน ทั้งนี้ผู้วิจัยได้อาศัยดัชนียอดพิมพ์จำหน่ายจากทำเนียบนิตยสารและหนังสือพิมพ์ของสมาคมโฆษณาธุรกิจแห่งประเทศไทย และจำนวนความนิยมของผู้อ่าน จากการสำรวจผู้อ่านหนังสือพิมพ์ของบริษัทดีมาร์ จำกัด (อ้างถึงใน จิตสุตา รูปงาม, 2537) ดังรายละเอียดยอดจำหน่ายและจำนวนความนิยมของผู้อ่านหนังสือพิมพ์รายวันไทย 3 ชื่อฉบับที่เป็นกลุ่มตัวอย่างดังนี้

1. หนังสือพิมพ์ไทยรัฐ ยอดจำหน่าย 710,000 ฉบับ / วัน จำนวนความนิยมของผู้อ่าน 8.8 ล้านคน
2. หนังสือพิมพ์เดลินิวส์ ยอดจำหน่าย 400,000 ฉบับ / วัน จำนวนความนิยมของผู้อ่าน 4.5 ล้านคน
3. หนังสือพิมพ์มติชน ยอดจำหน่าย 100,000 ฉบับ / วัน จำนวนความนิยมของผู้อ่าน 484,000 คน

กลุ่มตัวอย่างจากหนังสือพิมพ์รายวันประเภทเฉพาะเรื่องหรือเฉพาะกลุ่ม ได้แก่ หนังสือพิมพ์สยามกีฬารายวันและหนังสือพิมพ์โลกกีฬารายวัน แต่เนื่องจากในเดือนกรกฎาคม พ.ศ. 2541 หนังสือพิมพ์โลกกีฬารายวันต้องปิดกิจการลงเพราะเกิดปัญหาทางเศรษฐกิจ ผู้วิจัยจึงไม่สามารถเก็บรวบรวมข้อมูลจากหนังสือพิมพ์โลกกีฬารายวันได้

ดังนั้นกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ คือ หนังสือพิมพ์รายวัน 4 ชื่อฉบับ ได้แก่ หนังสือพิมพ์ไทยรัฐ หนังสือพิมพ์เดลินิวส์ หนังสือพิมพ์มติชน และหนังสือพิมพ์สยามกีฬารายวัน โดยศึกษาตั้งแต่ฉบับวันที่ 1 มกราคม พ.ศ.2541 ถึงฉบับวันที่ 31 ธันวาคม พ.ศ.2541 ระยะเวลาในการศึกษารวม 1 ปี จำนวนทั้งสิ้น 1,460 ฉบับ

วิธีดำเนินการวิจัย

1. ศึกษาเอกสาร ตำรา และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

เพื่อเป็นพื้นฐานในการวิจัย และการสร้างตารางวิเคราะห์เนื้อหาเกี่ยวกับการกีฬาในหนังสือพิมพ์รายวัน ผู้วิจัยได้ศึกษาเนื้อหาของแผนพัฒนาการกีฬาแห่งชาติฉบับที่ 2 (พ.ศ.2540-2544), รายงานการวิจัยตัวบ่งชี้การพัฒนากาการกีฬาของไทย เอกสาร ตำราและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับแผนพัฒนาการกีฬาแห่งชาติ เพื่อให้ได้ประเด็นที่ใช้ในการตารางวิเคราะห์นี้ หากเกี่ยวกับการกีฬา

2. สร้างและหาคุณภาพของเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

จากการศึกษาเอกสารต่างๆ นำมาสร้างเป็นตารางวิเคราะห์เนื้อหาข่าวเพื่อบันทึกความถี่ ของข่าวสารทางการกีฬาในด้านต่างๆ ที่พบในหนังสือพิมพ์รายวันแต่ละชื่อฉบับ แล้วนำมาทดสอบความตรงตามเนื้อหาและความเที่ยงของเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ดังนี้

2.1 การทดสอบความตรงตามเนื้อหา (Content Validity) ผู้วิจัยนำตารางวิเคราะห์เนื้อหาเกี่ยวกับการกีฬาในหนังสือพิมพ์รายวันที่สร้างขึ้น โดยอาศัยกรอบของแผนพัฒนาการกีฬาแห่งชาติ ฉบับที่ 2 (พ.ศ.2540-2544) และรายงานการวิจัยคืบหน้าซึ่งการพัฒนากีฬาของไทย ให้อาจารย์ที่ปรึกษาและผู้เชี่ยวชาญจำนวน 14 ท่านได้พิจารณาตรวจสอบ จากนั้นนำมาปรับปรุงแก้ไข แล้วนำเสนอให้อาจารย์ที่ปรึกษาและผู้เชี่ยวชาญ 14 ท่านพิจารณาตรวจสอบความตรงตามเนื้อหาอีกครั้งหนึ่ง เพื่อให้ได้ตารางวิเคราะห์เนื้อหาที่มีความตรงตามเนื้อหาจริง (ภาคผนวก ๑) นำมาสร้างเป็นตารางบันทึกความถี่ของเนื้อหาเกี่ยวกับการกีฬา (ภาคผนวก ๑) ภายใต้อำนาจรองท่านอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์

2.2 เมื่อได้ตารางบันทึกเนื้อหาเกี่ยวกับการกีฬาแล้ว นำมาทดสอบความเที่ยงแบบสอบซ้ำ (Test-Retest reliability) ซึ่งเป็นความเที่ยงชนิดการวัดความคงที่ (measure of stability) (ประคอง กรวรรณสุด, 2538) โดยผู้วิจัยได้ทดลองวิเคราะห์เนื้อหาเกี่ยวกับการกีฬาจากหนังสือพิมพ์ข่าวสด และหนังสือพิมพ์สยามรัฐ ฉบับวันที่ 1 มกราคม พ.ศ. 2541 ถึงวันที่ 14 มกราคม พ.ศ. 2541 รวมทั้งสิ้น 28 ฉบับ เพื่อศึกษาความเป็นไปได้ก่อนที่จะทำการวิเคราะห์จริง โดยใช้ตารางวิเคราะห์เนื้อหาตามกรอบที่กำหนดไว้ เว้นระยะ 1 สัปดาห์ จึงนำหนังสือพิมพ์ข่าวสดและหนังสือพิมพ์สยามรัฐ ฉบับวันที่ 1 มกราคม พ.ศ. 2541 ถึงวันที่ 14 มกราคม พ.ศ. 2541 มาวิเคราะห์อีกครั้งหนึ่ง นำค่าที่ได้มาทดสอบความเที่ยง โดยอาศัยหลักการคำนวณของฮอลสตี (Holsti อ้างถึงใน Budd, Trop และ Donohew, 1967 : 68) ดังสูตร

$$R = \frac{2 [C_{1,2}]}{C_1 + C_2}$$

$C_{1,2}$ เป็นจำนวนครั้งที่ผู้วิจัยมีความคิดเห็นตรงกันจากการศึกษาสองรอบ

$C_1 + C_2$ เป็นจำนวนครั้งรวมกันทั้งหมดที่ผู้วิจัยศึกษา

$$\begin{aligned} \text{แทนค่า} \quad R &= \frac{2(692)}{1412} \\ &= .98 \end{aligned}$$

ซึ่งค่าที่คำนวณได้ตามหลักการของ โกลเดน และเคพลาน (Goldsen and Kaplan อ้างถึงใน Budd, Trop และ Donohew, 1967 : 68) นั้นค่าที่ได้ไม่ควรต่ำกว่า .75 จึงจะถือว่ามี ความเที่ยงสูง

ดังนั้นในการวิเคราะห์เนื้อหาเกี่ยวกับการกีฬาในหนังสือพิมพ์รายวันครั้งนี้ ได้ค่าความเที่ยงเท่ากับ .98 แสดงว่าการวิเคราะห์เนื้อหาครั้งนี้มีความเที่ยงสูง

การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยได้นำหนังสือพิมพ์รายวันแต่ละฉบับมาศึกษาและวิเคราะห์เนื้อหา โดยอ่านเนื้อหาในหนังสือพิมพ์รายวันแต่ละฉบับ เมื่อพบเนื้อหาที่มีลักษณะตรงตามแผนงานหลัก 6 แผนของแผนพัฒนาการกีฬาแห่งชาติ ฉบับที่ 2 และตรงตามประเภทคุณสมบัติที่กำหนด ผู้วิจัยจะอ่านซ้ำอีกครั้งหนึ่งเพื่อความถูกต้อง แล้ววิธีตรอยคะแนนหนึ่งรอยบันทึกลงในตารางบันทึกข้อมูลที่สร้างไว้ ทำเช่นนี้เหมือนกันทุกฉบับ จากนั้นจะนำข้อมูลที่ได้มาทำการวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูล

ในการศึกษาว่าหนังสือพิมพ์รายวันเสนอเนื้อหาเกี่ยวกับการกีฬาสอดคล้องกับแผนพัฒนาการกีฬาแห่งชาติ ฉบับที่ 2 (พ.ศ.2540-2544) มากน้อยเพียงใด ผู้วิจัยพิจารณาจากค่าร้อยละของเนื้อหาเกี่ยวกับการกีฬาในหนังสือพิมพ์รายวัน โดยให้ค่าน้ำหนักของแผนงานหลักทั้ง 6 แผนหลัก มีค่าเท่ากันคือ 16.67 ถ้าเนื้อหาเกี่ยวกับการกีฬามีค่าร้อยละมากกว่าหรือเท่ากับ ร้อยละ 16.67 จะถือว่าเนื้อหาเกี่ยวกับการกีฬานั้นมีความสอดคล้องกับแผนงานหลักได้ โดยผู้วิจัยให้การนับความถี่เนื้อหาเกี่ยวกับการกีฬา ที่ปรากฏในหนังสือพิมพ์รายวันแต่ละฉบับ แล้วเปรียบเทียบการเสนอเนื้อหาเกี่ยวกับการกีฬา เป็นค่าร้อยละของความถี่ของหนังสือพิมพ์รายวันแต่ละชื่อฉบับ ความถี่ทั้งหมดที่ได้จากการวิเคราะห์เนื้อหาเกี่ยวกับการกีฬาในหนังสือพิมพ์รายวัน นำมาวิเคราะห์ดังนี้

1. แจกแจงความถี่เนื้อหาเกี่ยวกับการกีฬาในแต่ละแผนงานหลัก 6 แผนงาน ตามแผนพัฒนาการกีฬาแห่งชาติ ฉบับที่ 2 (พ.ศ.2540-2544) จากหนังสือพิมพ์รายวันแต่ละชื่อฉบับ

2. นำค่าความถี่ของเนื้อหาเกี่ยวกับการกีฬาที่ปรากฏในหนังสือพิมพ์รายวันแต่ละชื่อฉบับ มาคำนวณเป็นร้อยละของเนื้อหาเกี่ยวกับการกีฬา ดังสูตร

$$P = \frac{n}{N} \times 100$$

P = ร้อยละของความถี่ของเนื้อหาเกี่ยวกับการกีฬาในหนังสือพิมพ์รายวันแต่ละชื่อฉบับ

n = จำนวนความถี่ของเนื้อหาเกี่ยวกับการกีฬาในหนังสือพิมพ์รายวันแต่ละชื่อฉบับ

N = จำนวนความถี่ของเนื้อหาเกี่ยวกับการกีฬาในหนังสือพิมพ์รายวันทั้ง 4 ชื่อฉบับ

3. เมื่อได้ค่าร้อยละของเนื้อหาเกี่ยวกับการกีฬาแล้ว นำไปสรุปผลการวิจัย และสร้างแบบสัมภาษณ์ผู้ที่เกี่ยวข้องกับการกีฬาของชาติจากหน่วยงานภาครัฐ ได้แก่ การกีฬาแห่งประเทศไทย, กรมพลศึกษา และสำนักสวัสดิการสังคม กรุงเทพมหานคร และนักหนังสือพิมพ์รวม 6 ท่าน (ภาคผนวก ข) เพื่อทราบข้อเท็จจริงของการนำเสนอเนื้อหาเกี่ยวกับการกีฬาในหนังสือพิมพ์รายวัน และนำข้อมูลมาประกอบการอภิปราย

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย